

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

B. Annæ Christi Servatoris Nostri Aviae Maternæ

Cuperus, Laurentius

Antverpiae, 1591

De Mariæ studijs, moribus & vita in pueritia: & de despo[n]satione eiusdem, vsque ad Angeli salutationem annu[n]tiamq[ue] Christi conceptionem. Capvt IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45194

*Quando è conspectu vultus abitura nitente
Verit, & induxit sublatam in tecta Sacerdos.
Congruūt hęc plane cum testimonio Gotfridi
Viterbiensis qui Baptista Mantuano est longe
antiquior, minus verò disertus, ac pro sui quidē
sæculi ratione simpliciter canit.*

*Mos erat in templo teneras seruare puellas
Quas ibi lege sua cum religione reseruant.*

De Maria porrò hęc addit.

Nata maris stella Regina Maria nouella

In templo Domini nocte dieq; fuit.

Creuit, & à cunctis meruit vehementer amari

Moribus & specie dignior absq; pari

Ceterum Hieronymus Vida qui nostro sæculo
inter Poetas floruit, superioris. Historiæ summā
hęc disticho feliciter comprehendit.

Continuo sedes reliquisti paruula auitas

Templi aditis oblat a parentum debita votis.

*De Mariæ studijs, moribus & vita in
pueritia: & de despōsatione eiusdem,
vsque ad Angeli salutationem
annūtiatamq; Christi con-
ceptionem.*

C A P V T I X.

Porrò sicut nō absq; diuini numinis cōsilio
& ope, cōcepta est nataq; Maria, ita & mul-
to magis pueritia eius & educatio Domino

*In 4. par-
te Chroni-
ci eiusdē
auctoris.*

*Pfal. 26.**In Compendio historiariū.**In Apparatu sua hist. eccl.*

Deo curæ fuerunt, vsque adeo vt iam temple inclusa rectè cum Psalmista dixerit: Pater meus & mater mea dereliquerunt me, Dominus autem assumpsit me. Et rursus id quod in eius persona testatur Ecclesia: Cum essem paruula placui altissimo. Narrat Georgius Cedrenus Mariam viuo adhuc patre in Hæbraicis literis institutam, & anno suæ ætatis vndecimo utroq; parente orbatam fuisse, Ioachim quidem octogenarium, Annam verò natam annos vnde octoginta vitam finiuisse; & si qua re opus habebat, Mariam ad solam iuisse Elisabet cognatam suam templo vicinam. Sed Cæsar Baronius hæc Cedreni de tanta parentum Mariæ ætate qua mortui sint vix recipit: Licet inquiring de re tam antiqua haud libenter recenti authori hæc sine teste affirmanti assensum præbeamus. Vt igitur & nos æqua lance Cedreni verba hæc iterum expendamus, an quin vera esse possint, nullum in his subsit impedimentum dispiciamus. Imprimis autem illud positum sit quod omnes ecclesiastici scriptores attestantur, Ioachim & Annam in suo coniugio viginti circiter annis sine liberorum procreatione vixisse, idque contigisse ex Annæ sterilitate, quibus viginti annis si addas vndecimum ætatis Mariæ, (quo secundum Cedrenum) Ioachim octogenarius & Anna vno minus quam octoginta annos nata vitam finiuerunt, sequeretur Ioachim genuisse Mariam dum esset natus annos sexaginta nouem, Annam

namque ex ipso concepisse etatis suae anno sexagesimo octavo, quibus quando viginti subducis annos in coniugio sine prole transmissos, fit ut Ioachim vnus & quinquaginta fuerit annorum, beata Anna quinquagenaria quando matrimonio iungebantur. Verum hac vtriusque aetate, non solum infœcunditatis Diuæ Annæ impedimentum, sed etiam concipiendi imbecillitas obfutura fuisset, quando ex auctoritate Beati Augustini natura comparatum scimus senem ex sene non concipere, maximè quom foeminae quinquagenariae muliebria deficere incipiant. Ad hæc quæ ignominia Ioachimo in templo Hierosolymorum esse poterat, si ex tam annosa nihil procreasset? Credibilior aliorum est sententia qui referunt diuam Annam post viginti annorum sterilitatem, miraculosè impregnatam anno ætatis suæ tricesimo septimo, quo tempore putant Ioachim virum fuisse annorum quadraginta quinque, ut perspici euidentissimè potuerit nullum in hisce cõiugibus fuisse prolificationis obstaculum aliud quam solam sanctæ Annæ sterilitatem. Sed ad virgunculam nostram reuertamur. Mariæ symmetria seu proportio corporis, ut apud Nicephorum legimus, erat statura mediocri, quãuis sint qui eã mediocrem staturã excessisse velint aliquantulum, colore erat frumentum referre, capillo flauo, oculis acribus, subflauas, & tanquam oleæ colore pupillas in eis habens,

De ciuitate Dei.
li. 16. c. 28

Eccle. hist. lib. 2.
Membrorum Mariæ cõmensus.

*De Nati-
uitate
Maria.*

*In Vita S.
Lucæ vide
Surium.*

supercilia ei non erant inflexa, sed decenter nigra, nasus longior, labia florida & verborū suauitate plena, facies non rotunda vel acuta, sed aliquanto longior, manus similiter, & digiti longiores. Erat denique fastus omnis expers, simplex, minimeque vultum fingens, vestimentis natiui coloris contenta fuit, id quod sanctum eius capitis velamen ostendit. Et vt in sermone illo legitur qui inter opera Hieronymi habetur: Quotidie ab Angelis frequentabatur, quotidie diuina visione fruebatur, quæ eam à malis omnibus custodiebat, & bonis omnibus redundare faciebat. Hæbraicas primùm litteras didicit, & operas suas tam literarias quàm manuaras in certas horas partiebatur: A primo enim diluculo vsque ad horam diei Tertiam orationibus, & meditationibus sanctis insistebat, à Tertia vsque ad Nonam exercebat se in opere lanificij & textilibus, pauciloquæ prorsus & sobria: à Nona denique iterum orationi se dabat, nec ab ea recedebat nisi Angelico colloquio exhilarata, post quod cibum sumpsit, & quietem adiit. Fertur & Sanctus Lucas Euangelista postquam nouisse eam cœpit, hanc penicillo suo ad viuum depinxisse pictor ipse & medicus, & hanc Antiochiæ in natali solo suo in templo reliquisse, qua de re Simon Metaphrastes: Hoc, inquit, inter cetera gratissimum est quod ipsum assumptum typum humanitatis Christi, & iconem eius quæ illum peperit

peperit Sanctus Lucas Euangelista primùm omnium cæra & lineamentis pingens, vt ad hæc vsque tempora in imagine honorarentur, tradidit: tanquam non satis esse existimans mente & spiritu cum his esse, quod desiderabat, nisi etiam per imaginem ac typum versaretur cum eis, quod feruentissimi amoris indicium est. Hæc Metaphrastes.

Et de hac etiam imagine Virginis per Lucam depicta scribit Nicephorus, Pulcherram Imperatricem templum Constantino- poli construxisse, in quo eandem ex Antiochia missam posuit.

Hoc igitur corporis Mariæ filium, hoc vitæ institutum erat illis annis vndecim quibus inclusa templo fuit, quibus iam peractis annum ætatis suæ decimum quintum attingere cœpit, quamobrem de maritando eam inter Sacerdotes initur consilium. Qui enim Deo deuoti erant homines nubebant statuto tempore, sicut de Samuele legimus, qui & ipse in templo ab Anna & Elcana oblatus fuerat, quod vxorem duxerit ac liberos suscepit. Quid autem statuerint non sine diuino consilio de virguncula Maria Sacerdotes Gregorius Nyssenus his verbis recitat: Cùm puella creuisset & adulta esset, Sacerdotes consilium agitare, ne quid de illo sacro corpore statuente in Deum peccarent, cœperunt: nam subiugare eam legi nature, & addicere quasi seruam, si quis eam in
matri-

*Eccl. hist.
li. 14. c. 11.*

*Desponsa
tio Maria*

1. Reg. 1.

1. Reg. 8.

*In oratio
ne de san
cta Chri
sti Nati
uitate.*

matrimonium duceret, res longè absurdissima minimeque decora videbatur. Sacrilegum enim prorsus existimabatur si homo ius ac potestatem in donarium, quod Deo consecratum dedicatumque esset, haberet: quoniam legibus sancitum & constitutum est, ut vir potestatem habeat in uxorem. Ut autem intra templum vna cum sacerdotibus mulier versaretur, & in Sanctis conspiceretur, neque consuetum neque vsitatum erat, & simul grauitas & honestas rei non aderat. Deliberantibus igitur eis super hac re, diuinitus incidit consilium, ut darent eam cuidam viro nomine desponsationis, qui ad custodiendam eius virginitatem esset idoneus. Inuentus est igitur Ioseph talis qualem ratio consilij requirebat, ex eadem cum Virgine familia & tribu, isque de consilio sacerdotum sibi puellam despondet, coniunctio autem non vltra sponsalia progrediebatur. Hæc Gregorius Nyssenus. Deligitur itaque in maritum Virginis vir iustus Ioseph eius contribulis, ex stirpe David oriundus quidem, sed opificio faber. Neque enim ad pecuniam, neque ad honores inspicere, sed ad genus per antiquam lineam ductum atque probatum, in contrahendis nuptiis penes Iudæos fuisse consuetudinem testatur Iosephus, cum agit de matrimoniis Sacerdotum, ut non mireris si viro fabrilis artis Sacerdotum consilio (quorum erat officium de his qui semel

Deo

*Contra
Appionē.
lib. 1.*

Deo oblata erant disponere) nuptui traditam audias. Consulto igitur opus erat, quid de ipsa, quæ se voto virginittatis perpetuæ Deo consecrasset, agendum esset. Magni certe pretij fuisse tunc apud Iudæos virginittatem Iosephus attestatur, dum laudat Essenos qui vitam sine vxore ducentes perpetuæ se continentiaë mancipabant. Epiphanius sortibus Virginem Iosepho obtigisse scripsit, cum ait: Primum enim quando Virgo tradebatur ipsi Ioseph, sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire, non tradita est ipsi ad coniunctionem (si verum dicere oportet) quoniam viduus erat, sed propter legem quidem vir ipsius vocatus est: iuxta consequentiam verò, ex Iudeorum traditione ostenditur quod non coniunctionis gratia ipsi tradebatur Virgo, sed quo conseruaretur in testimonium futurorum, quod non spuria dispensatio aduentus in carne accessit, sed quæ testimonia haberet in veritate extra semen viri in Spiritu sancto dispensata in veritate. Hæc ille: attamen quod viduum affirmat fuisse Ioseph, nos iam supra vanum esse demonstrauius. Ceterum quia sortibus cogentibus hanc Virginem Iosepho desponsam, idem Epiphanius ait, nec cuiusmodi sortes illæ fuerint explicatę, libelli verba qui in Hieronymi operibus inuenitur his ascribere non grauabor: Itaque ad quartum decimū, inquit, annum (Maria) peruenit vt non solum nihil de ea mali, reprehensione dignū confingere

*De bello
Iudaico
lib. 2. ca. 7*

*Huius libri
ca. 6.
De Natiuitate S.
Maria.*

solent,

possent, sed & boni omnes qui eam nouerant, vitam & conuersationem eius admiratione dignam iudicarent. Tunc Pontifex publicè denunciabat ut virgines quæ in templo constitutæ erant, & hoc ætatis tempus impleissent, domum reuerterentur, & nuptiis secundum morem gentis, & ætatis maturitatem, operam darent. Cui mandato cum ceteræ pronæ paruissent, sola virgo Domini Maria hoc se facere nō posse respondit, dicens: Se quidem & parentes suos ipsam Domini seruitio mancipasse; & insuper seipsam Domino virginitatem vouisse, quam nunquam, viro aliquo commixtionis more cognito, violare veller. Pontifex vero in angustia constitutus animi; quum neque contra scripturam, quæ dicit: Vouete & reddite; votum infringendum putaret; neque morem gentis insuetum introducere auderet, præcepit ut ad festiuitatem quæ imminebat omnes in Hierosolymis & vicinis locis primores adessent, quorum consilio scire posset quid tam dubia de re faciendum esset. Quod quum fieret, omnibus in cōmune placuit, Dominum super re esse consulendum. Et cunctis quidem orationi incumbentibus, Pontifex ad consulendum Deum ex more accessit. Nec mora cunctis audientibus, de oraculo & de propitiatorij loco vox facta est secundum Esaiæ vaticinium, requirendū esse cui virgo illa cōmendari & desponsari deberet. Liquet enim Esaiam dicere: Egredietur virga de radice

Esai. 75.

Esai. 11.

radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum spiritus Dñi, &c. Secundum hanc ergo prophetiam cunctis qui de domo & familia Dauid nuptui habiles essent non coniugatis virgas suas afferre ad altare edixit, & cuiuscunq; post allationem virgula germinasset, & in eius cacumine Spiritus Domini in specie columbae insedisset, ipsum esse cui virgo commendari & desponsari deberet. Erat autem inter ceteros Ioseph, homo de domo & familia Dauid graderus, cunctis vero virgas suas ordine deferentibus, solus ipse suam subtraxit. Unde cum nihil diuinæ voci consonum apparuisset, pontifex iterato Deum consulendum putauit, qui respondit, solum illum ex his qui designati erant virgam suam non attulisse, qui virginem desponsare deberet. Proditus est itaque Ioseph, cum enim virgam suam attulisset, & in cacumine eius columba de caelo veniens insedisset, liquido omnibus patuit, ei virginem desponsandam fore. Igitur nuptiarum seu sponsalium iure de more celebrato, ipse quidem in Bethlehem recedit ciuitatem, domum suam dispositurus, & nuptijs necessaria procuraturus: Virgo autem Domini Maria, cum alijs virginibus septem coeuis & collataneis quas à Sacerdote acceperat ad domum parentum suorum in Galilaeam reuersa est. His vero diebus, primo scilicet aduentus sui in Galileam tempore, missus est ad eam Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galilaeae cui nomen Nazaret. Haec ille.

Verum

*In Opus-
culo de
fortibus.
Et 2. 2. q.
95 ar. vl.*

Verum amice Lector quom audis sortes datas, ne existimes sortilegia hinc per diuinos & ariolos esse perpetrata qui pactum habent cum cacodæmone, scies enim sortem esse triplicem, nempe diuinariam, consultoriã, & partitoriã secundū distinctionē B. Thomę Aquinatis, qui sic scribit: Sors est actio, ex cuius cōsiderato euentu aliquid occultum innotescit. Aque secundum hanc definitionem, sortibus vti nō est peccatum mortale in toto seu vniuersum, id est, nō omnis sors est prohibita. Sola enim sors diuinaria est damnata, estq; peccatum mortale, quia innititur pacto & societati cum cacodæmone factis, & hęc repugnat primo articulo fidei Christianę, hic enim dicit: Credo in Deū: sortilegi verò dicūt: Credo in diabolū. Sed sors cōsultoria qua expectatur iudiciū seu reuelatio à Deo, quaque cōsultitur Deus quid faciendū sit, est licita in tribus casibus, quorum primus est, in casu necessitatis, quando aliter sciri non potest quid sit faciendum vel omittendum. Sed sine tali necessitate, sorte consultoria vti, esset tentare Deum, quod illicitum est. Secundus casus est vt sors consultoria cum reuerentia Dei fiat. Tertius casus est vt sit negotium spirituale super quo Deum consulere volumus. Nam pro rebus temporalibus distinguendis, vtimur sorte partitoria, seu diuisoria, atque hęc est licita, quia est contractus ciuilis, & fit cum voluntate eorum qui in eandem rem

commune ius habent, cuius rei vel possessionis partitio facienda est. Iam ut vnde digressi sumus reuertamur, sorte consultoria electus est Matthias Apostolus, eademque sorte Ioseph demonstratus est dignus qui esset sponsus perpetuae Virginis Mariae. Desponsatione igitur in templo Hierosolymis peracta, Ioseph abiit in Bethlehem, Maria in Nazaret in domo parentum, vbi ad eam missus est Angelus Gabriel salutans eam eique annuncians quod conceptura esset filium Dei. Itaque priusquam rediret Ioseph in Nazaret, & antequam conuenirent, ad cohabitationem, inuenta est Maria habens in utero de Spiritu sancto. Reliqua ex Euangelio inueniri possunt. Et de Virguncula igitur hac in Templo Domini commorante, & eiusdem desponsatione, salutationeque Angelica, atque filij Dei conceptione diximus haecenus; nunc quid interea domi parentes eius egerint in Nazareth, persequar, praesertim vtrum vninuba tantum, an plurinuba sancta mater Anna fuerit. Scribit enim Georgius Cedrenus, sicut initio huius capituli noni retulimus Ioachim anno aetatis Mariae virginis vndecimo esse viuis excessisse, & recentiores Ecclesiastici aliquot scriptores, Ioannes Gerson & similes paulo post Mariae Praesentationem in Templum, vita defunctum esse.

*Acto. 1.**Luca 1.**Matth. 1.**In Cōpē.
hist.**In sermo.
de Natiui.
Maria.*

K

Vtrum